

FOSTER

Fostering Child-Friendly Legal Environments
through collaborative networks

Okvirni sistem medsektorskega sodelovanja za podporo otrok žrtev kaznivih dejanj

Sofinancira
Evropska unija

Junij 2026

INSTITUTE OF
CRIMINOLOGY
at the Faculty of law Ljubljana

Ime in številka rezultata

D4.3. Vodnik za medsektorsko povezovanje za odvetnike

Številka delovnega sklopa

DS4

Avtorji

Argyro Kaltsa

dr. med., specialist otroške in mladostniške psihiatrije,
v imenu Društva za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos,
Grčija

Christine Maerkl

mag. klinične psihologije, psihoterapevt,
v imenu Društva za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos,
Grčija

Michalis Papantonopoulos

psiholog, doktorski kandidat iz medkulturne socialne psihologije,
v imenu Društva za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos,
Grčija

Nectaria N. Dimopoulou

odvetnica, LL.M. iz kazenskega prava in zasvojenosti in finančnega kazenskega prava,
v imenu Društva za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos,
Grčija

Panagiota Fitsiou

mag. psihologije,
Društvo za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos,
Grčija

Sodelujoči avtorji

Dr. Agnes Lux

znanstvena sodelavka, ELTE CSS Inštitut za pravne študije, Madžarska

Dr. Veronika Szontagh

znanstvena sodelavka, ELTE CSS Inštitut za pravne študije, Madžarska

Dr. Miklós Könczöl

višji znanstveni sodelavec, ELTE CSS Inštitut za pravne študije, Madžarska

Dr. Jasmina Arnež

znanstvena sodelavka, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Slovenia

Dr. Lora Briški

docentka, Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta; Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Slovenia

Dr. Miha Hafner

docent, Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta; Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Slovenia

Iliana Boycheva

analitičarka, doktorska kandidatka iz prava EU, v imenu Centra za preučevanje demokracije, Bolgarija

Maria Doichinova

višja analitičarka, program pravo, v imenu Centra za preučevanje demokracije, Bolgarija

Angeliki Giantselidou

mag. psihologije, Društvo za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos, Grčija

Recenzentki

Natasha Alexopoulou

pravna svetovalka, koordinatorka projekta, Center za evropsko ustavno pravo, Grčija

Dr. Athina Fragkouli - Sakellaropoulou

predsednica upravnega odbora Društva za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos, Grčija

Raven dostopnosti

Javno

Opomba: Prosimo, upoštevajte, da so informacije v tem priročniku točne in posodobljene na dan njegove objave.

Vsebina

Okvirni sistem medsektorskega sodelovanja za podporo otrok žrtev kaznivih dejanj	5
PROJEKT	5
UVOD V TA PRIROČNIK	7
KAKO UPORABLJATI TA PRIROČNIK	8
I. del: Preprečevanje in zgodnje odkrivanje	9
II. del: Intervencija in sodni postopki	11
III. del: Rehabilitacija	13
 I. del: Preprečevanje in zgodnje odkrivanje [zemljevid]	 14
A. Centralno usklajevanje	14
B. Izobraževalni sistem	16
C. Zdravstvene službe	18
Č. Socialne službe na loklani ravni	20
 II. del: Intervencija in sodni postopki [zemljevid]	 21
A. Prijavni mehanizmi in telefonske linije za pomoč	21
B. Preiskava primera in predkazenski postopek	23
C. Forenzični intervju in medicinsko izvedenstvo	25
 III. del: Rehabilitacija [zemljevid]	 26
A. Službe za duševno zdravje	26
B. Socialnovarstvena podpora	28
C. Specializirana podpora	30
Č. Spremljanje	32
 Študija primera	 34
Grčija	34
Slovenija	36
Madžarska	37
Bolgarija	39
 Obstoječi protokoli	 41
Grčija	41
Slovenija	42
Madžarska	43
Bolgarija	44

Okvirni sistem medsektorskega sodelovanja za podporo otrok žrtev kaznivih dejanj

PROJEKT

Projekt FOSTER – Spodbujanje otrokom prijaznega pravnega okolja z mrežami sodelovanja je pobuda, financirana s strani EU, katere cilj je omogočiti celovit, otrokom prijazen pristop k pravosodju, ki zagotavlja zaščito pravic in dobrobiti otrok žrtev kaznivih dejanj. Poleg tega si projekt prizadeva povečati ozaveščenost o pomenu otrokom prijaznega pravosodja in varstva otrok med pravnimi strokovnjaki, oblikovalci politik ter širšo javnostjo, hkrati pa prispevati k razvoju politik in praks na področju otrokom prijaznega pravosodja na nacionalni ravni in ravni EU.

Projekt FOSTER se izvaja v Grčiji, Bolgariji, Sloveniji in na Madžarskem s strani konzorcija petih partnerskih organizacij:

Center za evropsko ustavno pravo (CECL), vodilni partner projekta, je vodilna fundacija v javnem interesu ter raziskovalni inštitut s sedežem v Grčiji. Njegova področja delovanja vključujejo pravosodje in temeljne pravice, demokracijo in javne institucije ter socialno politiko in socialno državo. CECL je ponudnik usposabljanj z obsežnimi izkušnjami pri izobraževanju sodnikov, državnih tožilcev, odvetnikov in drugih pravnih strokovnjakov ter tesno sodeluje z Grško pravosodno šolo, odvetniškimi zbornicami in drugimi strokovnimi združenji na nacionalni in evropski ravni. CECL je tudi nacionalna kontaktna točka za FRANET, multidisciplinarno raziskovalno mrežo Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA), in je član grških nacionalnih institucij za človekove pravice (NHRI).

Združenje za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos (SSP. P. Sakellaropoulos) je neprofitna znanstvena organizacija, ustanovljena leta 1986, ki v okviru nacionalnega načrta za duševno zdravje »Psychargos« Ministrstva za zdravje zagotavlja visokokakovostne storitve na področju duševnega zdravja v Grčiji. Osredotoča se na preprečevanje, pravočasno posredovanje, promocijo človekovih pravic na področju duševnega zdravja, zagovorništvo in mreženje ter upravlja 35 enot duševnega zdravja v petih prefekturah, vključno z mobilnimi enotami in dnevnimi centri za otroke in odrasle ter rehabilitacijskimi enotami. Prav tako izvaja izobraževanja za strokovnjake, vključno z učitelji, sodniki, tožilci, pravnimi strokovnjaki, policisti in novinarji, v okviru ozaveščanja skupnosti.

Center za preučevanje demokracije (CSD) v Bolgariji že dolgo deluje na področju spodbujanja pravic otrok, s poudarkom na zaščiti pravic otrok žrtev kaznivih dejanj. V preteklih letih je CSD izvajal obsežne raziskave, pripravljal priporočila za politike ter izvajal programe usposabljanja za izboljšanje obravnave otrok v pravosodnem sistemu. Center ima pomembno vlogo pri spodbujanju otrokom prilagojenega in na travmo občutljivega pristopa v pravnih postopkih ter zagovarja reforme za uskladitev nacionalnih praks z mednarodnimi standardi.

Inštitut za pravne vede Centra za družboslovne raziskave (CSS) na Madžarskem je raziskovalni center za pravne znanosti, ki izvaja teoretične, empirične in primerjalne raziskave. Center prav tako opravlja temeljne, aplikativne in primerjalne raziskave na teh področjih ter svoje znanstveno delo izvaja neodvisno od političnih vplivov.

Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani (IK) je organizacija, ustanovljena leta 1954 kot prvi kriminološki inštitut v nekdanji Jugoslaviji. Od svoje ustanovitve so njegove glavne dejavnosti raziskovanje, poučevanje, širjenje informacij ter organizacija knjižnične in dokumentacijske službe.

Projekt sofinancira Evropska unija v okviru programa Pravosodje (JUST-2023-JACC-EJUSTICE / 101160568).

UVOD V TA PRIROČNIK

Zaščita otrok, ki sodelujejo v kazenskih postopkih kot žrtve, zahteva veliko več kot zgolj učinkovito uporabo pravnih varovalk. Zahteva usklajen, na otroka osredotočen in multidisciplinaren odziv, ki je sposoben obravnavati kompleksne in pogosto medsebojno povezane pravne, psihološke, socialne, izobraževalne, zdravstvene in varstvene potrebe vsakega otroka. Čeprav imajo odvetniki ključno vlogo pri varovanju pravic otrok, zagotavljanju dostopa do pravice in zastopanju njihovih najboljših interesov, pa smiselne zaščite ni mogoče doseči zgolj s pravnim zastopanjem.

Ta pristop odraža tudi splošno filozofijo in prakso skupnostnih služb za duševno zdravje vodilne organizacije tega priročnika, Združenja za socialno psihiatrijo P. Sakellaropoulos. Organizacija otroke, ki so žrtve, obravnava ne le kot posameznike, ki potrebujejo pravno zaščito, temveč kot osebe, vpete v družinske, šolske in skupnostne sisteme, v okviru akcijskega raziskovanja. Na podlagi načel socialne in skupnostne psihiatrije ter »psihoanalitične prizme« organizacija spodbuja celostno, dolgoročno in na travmo občutljivo strategijo intervencije. Ta vključuje tesno sodelovanje z otrokom, njegovimi skrbniki oz. družino, šolami in lokalnimi deležniki z namenom zagotavljanja celostne oskrbe in prihodnje reintegracije.

Odvetnike, ki zastopajo otroke, se spodbuja, da sprejmejo takšno perspektivo: da zagovarjajo ne le takojšnjo varnost, temveč širšo dobrobit otroka, da se izogibajo samodejni institucionalizaciji ter – kadar je to varno in terapevtsko podprto – podpirajo otrokovo okrevanje v njegovem lastnem socialnem okolju.

Zaščita otrokovih pravic je odvisna od usklajenega delovanja med pravosodnim sistemom, sistemi za varstvo otrok, zdravstvenimi službami in službami za duševno zdravje, izobraževalnimi institucijami ter socialnim varstvom. Vse širša uporaba integriranih modelov, kot je pristop Barnahus, dodatno potrjuje, da imajo otroci največ koristi, kadar strokovnjaki sodelujejo v strukturiranih, sodelovalnih okvirih, oblikovanih glede na njihove potrebe in ne glede na institucionalne meje.

Ugotovitve ocene potreb po usposabljanju (Training Needs Assessment, TNA) v okviru projekta FOSTER, izvedene v Grčiji, Bolgariji, na Madžarskem in v Sloveniji, so potrdile, da je krepitev medsektorskega sodelovanja ne le zaželena, temveč nujna. Udeleženci raziskave so dosledno opozarjali na vrzeli v komunikaciji, koordinaciji, napotitvah in sodelovanju med odvetniki ter drugimi strokovnjaki, ki delajo z otroki žrtvami. Te ugotovitve kažejo, da učinkovito mreženje in interdisciplinarno sodelovanje predstavljata pomembno potrebo po krepitvi zmogljivosti pravnih strokovnjakov na tem področju.

Na tej podlagi je nastal pričujoči Priročnik za medsektorsko mreženje za odvetnike kot praktično orodje za podporo pravnim strokovnjakom pri vzpostavljanju in ohranjanju učinkovitih sodelovalnih odnosov z deležniki na področju varstva otrok in otrokom prijaznega pravosodja. Cilj priročnika je okrepiti zmožnosti odvetnikov za prepoznavanje relevantnih akterjev, razumevanje njihovih vlog in odgovornosti, vzpostavljanje smiselnih partnerstev, usmerjanje po poteh napotitev, sodelovanje v multidisciplinarnih procesih ter aktivno prispevanje k celostnim odzivom, ki spodbujajo pravice, dobrobit, sodelovanje in okrevanje otrok žrtv.

KAKO UPORABLJATI TA PRIROČNIK

Ta priročnik za medsektorsko sodelovanje služi kot strateško navigacijsko orodje za vse strokovnjake, ki sodelujejo pri podpori otrokom žrtvam z namenom njihove celostne zaščite. Njegova struktura, razdeljena na tri ključne kronološke faze, preprečevanje, intervencijo in rehabilitacijo, uporabniku omogoča, da hitro prepozna svoj položaj v širšem sistemu varstva otrok, potrebne ukrepe v posamezni fazi ter, kar je najpomembnejše, institucije in sodelavce iz drugih sektorjev, s katerimi mora sodelovati za učinkovito obravnavo primera.

Za učinkovito uporabo tega zemljevida naj strokovnjaki najprej določijo trenutno fazo otrokovega primera in se nato osredotočijo na ustrezne kategorije ključnih deležnikov ter podkategorije »strokovnjaki«, »kompetence«, »sektor« in »pravni okvir«. Navzkrižno povezovanje teh informacij zagotavlja »kontinuum obravnave« in preprečuje sekundarno viktimizacijo, saj spodbuja usklajeno delovanje in pravočasno izmenjavo informacij. Tako se zemljevid iz preprostega diagrama preoblikuje v praktičen vsakodnevni pripomoček, ki postavlja najboljše koristi otroka v središče vsake medsektorske intervencije.

Za vsako organizacijo, službo ali deležnika, vključenega v ta priročnik, bodo uporabniki našli informacije o: (a) vključenih strokovnjakih in njihovih strokovnih področjih; (b) ključnih kompetencah, pristojnostih in odgovornostih organizacije ali službe; (c) sektorju, v katerega spada; (č) upoštevnem pravnem in institucionalnem okviru, ki ureja njegovo ustanovitev in delovanje; ter (d) razpoložljivih kontaktnih podatkih in spletnih povezavah. Te informacije so namenjene lažjemu napotovanju, razjasnjevanju vlog in odgovornosti, krepitevi interdisciplinarnega sodelovanja ter podpori odvetnikom pri vzpostavljanju učinkovitih mrež okoli otroka žrtve.

OPOMBA: V tem Priročniku za medsektorsko sodelovanje pri podpori otrokom žrtvam predstavljamo ključne korake in postopke za podporo otrokom žrtvam ter relevantne javne organe, službe in organizacije civilne družbe oz. nevladne organizacije, ki delujejo na tem področju. Zavedamo se in visoko cenimo pomembno delo ter prispevke vseh deležnikov, ki sodelujejo pri varstvu in podpori otrok.

Vendar zaradi omejenega obsega tega priročnika ni bilo mogoče vključiti vseh organizacij in nevladnih organizacij, ki delujejo na tem področju, niti podati celovitega pregleda vseh njihovih vlog v različnih fazah intervencije.

Posledično lahko prihaja do nenamernih izpustitev ali primerov, ko celoten obseg delovanja posamezne organizacije ni v celoti predstavljen.

I. del: Preprečevanje in zgodnje odkrivanje

Ta faza se osredotoča na strateško načrtovanje, zgodnje prepoznavanje znakov zlorabe prek izobraževalnega in zdravstvenega sistema ter medsektorsko sodelovanje za preprečevanje tveganj.

[\[Stanje v Sloveniji\]](#)

1. korak: Strateško načrtovanje in centralno usklajevanje

Prvi korak v procesu preprečevanja vključuje strateško načrtovanje na visoki ravni ter nacionalno usklajevanje dejavnosti.

- **Osrednji javni organ za socialno politiko** je odgovoren za oblikovanje strategij in upravljanje finančnih virov, ki podpirajo infrastrukturo za varstvo otrok.
- Hkrati **osrednji koordinacijski organ** deluje kot stičišče med javnimi organi, nevladnimi organizacijami (NVO) in socialnimi službami. Ta organ zagotavlja **nacionalno telefonsko linijo za pomoč**, ki deluje 24 ur na dan, 7 dni v tednu, ter vodi **nacionalne registre** (npr. za rejništvo, posvojitve in primere varstva otrok), kar omogoča sprejemanje odločitev na podlagi podatkov.
- Ta prizadevanja podpirajo **specializirani svetovalni in raziskovalni subjekti**, ki razvijajo protokole za preprečevanje, upravlajo registre zlorab ter **neodvisni nadzorni organi**, ki prepoznajo sistemske vrzeli in zagovarjajo pravice otrok.
- Ti organi ne le prepoznajo sistemske vrzeli, temveč tudi predlagajo zakonodajne reforme in izvajajo redne nadzore institucij za varstvo otrok z namenom varovanja njihovih pravic.

2. korak: Celostno spremljanje in diagnostično presejanje v izobraževalnem in zdravstvenem sistemu

Ko je vzpostavljen koordinacijski okvir, se proces premakne na »prvo linijo«, predvsem v okviru **izobraževalnega sistema**.

- Zaradi vsakodnevnega stika z mladostniki so strokovni delavci v izobraževanju v edinstvenem položaju, da opazijo telesne, vedenjske ali čustvene spremembe, ki lahko nakazujejo tveganje za zlorabo ali zanemarjanje.
- Izobraževalne ustanove delujejo kot **vozlišča za spremljanje in poročanje** ter so odgovorne za napotitev sumljivih primerov pristojnim organom.
- Ta korak vključuje tudi **dejavnosti ozaveščanja** za učence in starše, s katerimi se spodbuja kultura varnosti in pomaga skupnosti pri prepoznavanju zgodnjih opozorilnih znakov.

Ko otrok obišče zdravstvene ustanove, **izvajalci zdravstvene dejavnosti** (bolnišnice, klinike in zasebne ambulate) delujejo kot ključni »diagnostični filter«.

- Z uporabo specializiranega usposabljanja zdravstveni strokovnjaki prepoznajo klinične znake zlorabe ali zanemarjanja, ki morda niso očitni drugim.
- Postopek vključuje pridobivanje **anamneze na način, občutljiv za travmo**, ter natančno dokumentiranje telesnih ugotovitev.
- Pravni okviri običajno določajo obveznost, da ti strokovnjaki vsak sum nemudoma prijavijo pravosodnim organom ali socialnim službam, s čimer se sprožijo zaščitni ukrepi.

3. korak: Preiskovanje socialnih služb znotraj skupnosti

Na lokalni ravni **lokalne socialne službe** in **specializirane enote za varstvo otrok** delujejo kot primarni mehanizem za odkrivanje v skupnosti.

- Ta korak vključuje izvedbo **preiskave v otrokovem okolju** z namenom ocene družinske dinamike in življenjskih razmer.
- Te enote sodelujejo z lokalnimi deležniki pri zagotavljanju psihosocialne podpore in starševskega svetovanja z namenom stabilizacije družine ter preprečevanja stopnjevanja tveganj, še preden pride do zlorabe.

4. korak: Medsektorsko sodelovanje in izmenjava informacij

Zadnji korak v tej fazi je zagotavljanje učinkovite izmenjave vseh zbranih informacij z **medsektorskim sodelovanjem**.

- Uporaba **skupnih protokolov** zagotavlja, da vsak strokovnjak, najsibo iz izobraževanja, zdravstva ali socialnega varstva, natančno pozna svojo vlogo v posamezni fazi.
- **»Kontinuum obravnave«** se ohranja z izmenjavo informacij in vzpostavitvijo skupnih digitalnih evidenc, kar pomaga preprečiti ponavljajoče se izpraševanje otroka in zmanjšuje tveganje za sekundarno viktimizacijo.
- Skupna medsektorska usposabljanja zagotavljajo, da pravni, zdravstveni, izobraževalni in drugi strokovnjaki uporabljajo skupen strokovni jezik in imajo skupno razumevanje procesnih zahtev.
- Osrednje institucije nosijo odgovornost za stalno krepitev strokovnih kompetenc ter zagotavljanje metodološke podpore strokovnjakom na prvi liniji.
- Nazadnje se **multidisciplinarni timi** redno srečujejo z namenom usklajevanja intervencij in zagotavljanja, da so največje koristi otroka osrednja prioriteta celotnega sistema.

II. del: Intervencija in sodni postopki

Ta faza se nanaša na takojšnjo zaščito otroka od trenutka prijave naprej ter na zagotavljanje otrokom prijaznega pravosodja, da se prepreči sekundarna viktimizacija.

[\[Stanje v Sloveniji\]](#)

1. korak: Takojšnje prijavljanje in aktiviranje telefonskih linij za pomoč

- Faza intervencije se začne v trenutku, ko se sum preoblikuje v formalno ali neformalno prijavo. Specializirane telefonske linije za pomoč in mehanizmi za prijavo delujejo kot primarna vstopna točka za prijavitelje in žrtve.
- Te storitve zagotavljajo strokovno usmerjanje, pojasnjujejo pravne postopke ter nudijo psihološko prvo pomoč.

2. korak: Nujni odziv in pravni nadzor

- Ob prejemu prijave sistem mobilizira izvršilne in pravosodne organe, da zagotovi takojšnjo fizično varnost otroka. Tožilstvo izvaja pravni nadzor in lahko odredi nujne zaščitne ukrepe.
- Hkrati se prva odzove policija, ki hitro preiskuje prijave in zbira začetne dokaze.

3. korak: Specializirano pravno zagovorništvo in digitalna preiskava

- V primerih, ki vključujejo digitalne zlorabe ali kompleksne pravne potrebe, se aktivirajo specializirani mehanizmi za varstvo otrokovih pravic. Varuh otrokovih pravic (ali pristojni organ) ima pri tem ključno vlogo, saj spremlja izvajanje zakonodaje in posreduje, da zagotovi, da upravni in sodni postopki dajejo prednost največjim koristim otroka.
- Hkrati, kadar zloraba vključuje digitalne platforme, enote za boj proti kibernetiski kriminaliteti izvajajo specializirane digitalno-forenzične preiskave za sledenje storilcem in zavarovanje elektronskih dokazov (npr. odstranitev škodljivih vsebin), s čimer se preprečuje nadaljnja spletna viktimizacija.
- Intervencija vključuje tudi takojšnjo nevtralizacijo digitalnih groženj in odstranitev nezakonitih vsebin, pogosto v okviru mednarodnega sodelovanja s pristojnimi organi.

4. korak: Predhodna preiskava in zbiranje dokazov

- Ta korak vključuje formalno uvedbo kazenskega postopka in začetek preiskovalnih dejanj. Policija in tožilstvo sodelujeta pri preverjanju prijavljenega kaznivega dejanja, zaslišanju osumljencev ter zbiranju materialnih dokazov (npr. genetski material, videoposnetki).
- V primerih tveganja v družini se lahko odpre ločen postopek za preučitev življenjskih razmer in presojo potrebe po morebitni odstranitvi otroka iz družine.

5. korak: Specializirana forenzična ocena

- Da bi se preprečila sekundarna viktimizacija, se forenzični pregled in zaslišanje izvajata v otrokom prijaznih okoljih, kot so Hiše za otroke (Barnahus).

- Specializirani strokovnjaki za duševno zdravje (psihiatri ali psihologi) so imenovani kot izvedenci za izvedbo razgovora, pri čemer zagotavljajo, da se otrokova izpoved zabeleži enkratno in natančno.
- Ta korak vključuje tudi specializirane zdravstvene preglede, ki jih izvajajo sodni izvedenci medicinske stroke za dokumentiranje poškodb ob hkratnem spoštovanju otrokovega dostojanstva.
- Neodvisno zastopanje otroka se zagotavlja z imenovanjem posebnega skrbnika ali pravnega zastopnika, zlasti v primerih, ko obstaja nasprotje interesov z nosilci starševske skrbi.

III. del: Rehabilitacija

Ta faza je namenjena celostni psihosocialni rehabilitaciji in obravnavi otroka ter zagotavljanju možnosti za varno prihodnost.

[\[Stanje v Sloveniji\]](#)

1. korak: Celovita terapevtska podpora in obravnava travme

- Faza rehabilitacije je usmerjena v dolgoročno psihosocialno okrevanje otroka.
- Specializirane službe za duševno zdravje zagotavljajo terapevtsko podporo za obravnavo travme in posttravmatske stresne motnje (PTSM). Intervencije so usmerjene v stabilizacijo otrokovega čustvenega stanja ter olajšanje njegove ponovne vključitve v šolsko in socialno okolje.

2. korak: Namestitev v okviru socialnega varstva in nadomestna oskrba

- Če otrokovo okolje ostaja nevarno, se poudarek preusmeri na zagotavljanje varne namestitve. To lahko vključuje namestitev v javne ali zasebne stanovanjske strukture za varstvo otrok, ki zagotavljajo celostno oskrbo in stabilno življenjsko okolje.
- Hkrati službe za rejništvo in posvojitve ocenjujejo in spremljajo namestitve, da zagotovijo dolgoročno pravno in čustveno varnost.

3. korak: Ciljno usmerjena podpora ranljivim skupinam

- Otroci z večkratnimi ranljivostmi, kot so begunci, mladoletniki brez spremstva ali mladi LGBTIQ+, potrebujejo specializirane medsektorske intervencije.
- Ta korak vključuje zagotavljanje skrbništva, kulturne mediacije ter na travmo občutljive terapevtske obravnave, prilagojene specifičnim potrebam teh skupin.

4. korak: Nenehno spremljanje in ponovna socialna ocena

- Zadnji korak zagotavlja trajnost intervencije. Pristojne socialne službe izvajajo redne ponovne ocene otrokovih potreb tudi po zaključku sodnih postopkov.
- To vključuje obiske na domu, spremljanje stabilnosti družinskega okolja ter stalno sodelovanje s šolami, da se prepreči tveganje za ponovitev težav ali novo viktimizacijo.

Ključni elementi medsektorskega sodelovanja

Za učinkovito medsektorsko sodelovanje so potrebni naslednji elementi:

- **Centralno usklajevanje**
- **Skupni protokoli:** jasna navodila o tem, »kdo kaj počne« v posamezni fazi.
- **Izmenjava informacij:** vzpostavitev digitalnih evidenc, dostopnih vsem pristojnim organom, da se prepreči ponavljajoče se izpraševanje otroka.
- **Multidisciplinarni timi:** redna srečanja strokovnjakov z različnih področij (pravnega, zdravstvenega, socialnega dela) za vsak primer posebej, da se zagotovi interdisciplinarno sodelovanje in kontinuiteta obravnave (ciljno usmerjene skupine za psihosocialno podporo).

I. del: Preprečevanje in zgodnje odkrivanje [zempljevid]

A. Centralno usklajevanje

- Koordinacija preventivnih dejavnosti.
- Opazovalnica za razvoj protokolov, izvajanje raziskav in pripravo predlogov za zmanjšanje viktimizacije mladoletnikov.

Ključni deležniki	Ministrstvo za demografijo, družino in socialne zadeve (MDDSZ)
Vključeni strokovnjaki	Institucija je državni organ (nacionalno ministrstvo), ki vključuje strokovnjake za oblikovanje politik, strokovnjake za socialno politiko in pravne strokovnjake.
Pristojnosti	Odgovorno je za nacionalne politike na področju varstva otrok, družinske blaginje in socialnih storitev. Usklajuje nacionalni sistem centrov za socialno delo ter razvija preventivne programe in politike na področju zlorabe in zanemarjanja otrok.
Sektor	Socialna politika in socialno varstvo
Pravni okvir	• Družinski zakonik (DZ) • Zakon o socialnem varstvu (ZSV)
Povezava	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-demografijo-druzino-in-socialne-zadeve/

Ključni deležniki	Skupnost centrov za socialno delo in centri za socialno delo (CSD)
Vključeni strokovnjaki	Združenje, ki vključuje centre za socialno delo ter socialne delavce, psihologe, družinske svetovalce in pravnike, zaposlene v teh ustanovah.
Pristojnosti	Centri za socialno delo so glavne javne institucije, odgovorne za ukrepe na področju varstva otrok, podporo družinam, preiskovanje razmer ter usklajevanje s policijo, sodišči, šolami in zdravstvenimi službami ob sumu zlorabe ali zanemarjanja otrok.
Sektor	Socialna politika in socialno varstvo
Pravni okvir	• Družinski zakonik (DZ) • Zakon o socialnem varstvu (ZSV) • Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND)
Povezava	https://www.scsd.si/

B. Izobraževalni sistem

- Prepoznavanje sprememb v vedenju ali učnem uspehu ter napotitev na pristojne organe.
- Ozaveščanje in izvajanje preventivnih dejavnosti za učence in starše.

Ključni deležniki	Ministrstvo za izobraževanje znanost in mladino (MIZM)
Vključeni strokovnjaki	Pravni strokovnjaki, administrativno osebje in strokovnjaki za izobraževalne politike.
Pristojnosti	Financira, oblikuje in izvaja izobraževalne politike ter preventivne programe. Nadzira podporne službe v šolah in zagotavlja, da šole izpolnjujejo svojo zakonsko obveznost prepoznavanja in prijave sumov zlorabe otrok pristojnim organom.
Sektor	Uprava / izobraževanje
Pravni okvir	• Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) • Zakon o osnovni šoli (ZOsn)
Povezava	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-izobrazevanje-znanost-in-mladino/

Ključni deležniki	Šole (osnovne in srednje) s svetovalnimi službami
Vključeni strokovnjaki	Učitelji, šolski svetovalni delavci (šolski psihologi, socialni pedagogi, socialni delavci, specialni pedagogi), ravnatelji, trenerji, starši.
Pristojnosti	Šole delujejo kot prve institucije na področju varstva otrok, saj zaznavajo vedenjske, učne in telesne spremembe, ki lahko kažejo na zlorabo ali zanemarjanje. Šolske svetovalne službe usklajujejo napotitve na centre za socialno delo ali policijo, spodbujajo varnost otrok in nudijo psihosocialno podporo. Šole imajo zakonsko obveznost, da prijavijo vsak sum zlorabe otrok.
Sektor	Izobraževanje
Pravni okvir	• Zakon o osnovni šoli (ZOsn) • Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) • Družinski zakonik (DZ), 7. člen: splošna obveznost državnih organov, izvajalcev javnih služb, nosilcev javnih pooblastil, organov lokalnih skupnosti in drugih oseb, da v vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom ravnajo v otrokovo največjo korist. • Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND), 6. člen: dolžnost obveščanja centra za socialno delo, policije ali državnega tožilstva ob sumu, da je žrtev nasilja otrok ali oseba, ki zaradi osebnih okoliščin ni sposobna skrbeti zase
Povezava	(seznam osnovnih šol) https://paka3.mss.edus.si/registriweb/Seznam1.aspx?Seznam=2010 (seznam srednjih šol) https://paka3.mss.edus.si/registriweb/Seznam2.aspx?Seznam=3010

Ključni deležniki	Zavod Republike Slovenije za šolstvo (ZRSŠ)
Vključeni strokovnjaki	Svetovalci in strokovnjaki s področja pedagogike in andragogike.
Pristojnosti	Zagotavlja strokovno izpopolnjevanje, usposabljanja in svetovalno podporo učiteljem ter šolam na področju varstva otrok, zgodnjega prepoznavanja dejavnikov tveganja ter izvajanja preventivnih in ozaveševalnih programov za učence in starše.
Sektor	Izobraževanje
Pravni okvir	• Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI)
Povezava	https://www.zrss.si/

C. Zdravstvene službe

- Usposabljanje za prepoznavanje fizičnih znakov zlorabe.
- Anamneza, ki upošteva travmo (zdravstveni razgovor, prilagojen travmatičnim izkušnjam).

Ključni deležniki	Zdravstveni domovi in bolnišnice
Vključeni strokovnjaki	Pediatrji, splošni zdravniki, medicinske sestre, urgentni zdravniki, patronažne medicinske sestre.
Pristojnosti	Zdravstveni domovi in bolnišnice delujejo kot ključni diagnostični filter na področju varstva otrok. Zdravstveni delavci so usposobljeni za prepoznavanje kliničnih znakov fizične ali psihične zlorabe, izvajanje anamneze, ki upošteva travmo, zagotavljanje nujne zdravstvene oskrbe, dokumentiranje poškodb ter prijavo utemeljenega suma policiji ter pravosodnim organom ali organom socialnega varstva.
Sektor	Zdravstvo
Pravni okvir	• Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) • Zakon o pacientovih pravicah (ZPacP) • Družinski zakonik (7. člen) – glej zgoraj opis dolžnosti • Zakon o preprečevanju nasilja v družini (6. člen) – glej zgoraj opis dolžnosti
Povezava	https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/seznam_zvc.pdf

Ključni deležniki	Centri za duševno zdravje otrok in mladostnikov
Vključeni strokovnjaki	Otroški in mladostniški psihiatri, psihologi, psihoterapevti.
Pristojnosti	Zagotavljajo specializirano ocenjevanje duševnega zdravja in zdravljenje otrok, ki so ogroženi ali prepoznani kot žrtve zlorabe. Izvajajo klinično obravnavo, ki upošteva travmo, ter sodelujejo s socialnimi službami, šolami in pravosodnimi organi med obravnavo in po njej.
Sektor	Zdravstvo / duševno zdravje
Pravni okvir	• Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr) • Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)
Povezava	https://www.zadusevnozdravje.si/kam-po-pomoc/centri-za-dusevno-zdravje/

Ključni deležniki	Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)
Vključeni strokovnjaki	Strokovnjaki za javno zdravje, epidemiologi, raziskovalci.
Pristojnosti	Spremljajo zdravstvena tveganja ter razvijajo smernice za zdravstvene delavce glede prepoznavanja in prijavljanja zlorabe in zanemarjanja otrok. Izvajajo usposabljanja in dejavnosti ozaveščanja ter podpirajo medsektorsko zbiranje podatkov o viktimizaciji otrok.
Sektor	Zdravstvo / uprava
Pravni okvir	• Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) • Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB)
Povezava	https://nijz.si/ ; https://nijz.si/zivljenjski-slog/dusevno-zdravje/preprecevanje-e-spolnih-zlorab-otrok-in-mladostnikov-demoniziranje-interneta-ne-deluje/

Č. Socialne službe na loklani ravni

- Preiskava družinskega okolja s strani socialnih služb.
- Sodelovanje z lokalnimi organizacijami za podporo ranljivim družinam.

Ključni deležniki	Centri za socialno delo (CSD)
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, psihologi, družinski svetovalci, pravniki
Pristojnosti	Primarne institucije na lokalni ravni za socialno preiskavo družinskih okolij. Izvajajo ocene življenjskih razmer in družinske dinamike, nudijo svetovanje in podporo družinam ter usklajujejo zaščitne ukrepe s policijo, sodišči, šolami in zdravstvenimi službami, kadar obstaja sum zlorabe ali zanemarjanja. Odgovorni so za izvajanje nujnih ukrepov za zaščito otrok in za dolgoročno spremljanje primerov.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	• Zakon o socialnem varstvu (ZSV) • Družinski zakonik (7. člen) – glej zgornji opis dolžnosti • Zakon o preprečevanju nasilja v družini (6. člen) – glej zgornji opis dolžnosti
Povezava	https://www.scsd.si/

Ključni deležniki	Občinski programi socialnega varstva
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, zaposleni v lokalnih skupnostih, nevladne organizacije,
Pristojnosti	Zagotavljanje podpore na ravni skupnosti za ranljive družine in posameznike, vključno s svetovanjem, materialno pomočjo, nastanitvijo ter usklajevanjem s centri za socialno delo. Prispevajo k zgodnjemu prepoznavanju in preprečevanju zlorab otrok v lokalnih skupnostih.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	• Zakon o socialnem varstvu (ZSV) • Zakon o lokalni samoupravi (ZLS)
Povezava	(državna raven) https://www.gov.si teme/socialnovarstveni-programi/ (občinska raven, primer Mestne občine Ljubljana) https://www.ljubljana.si/sl/ljubljana/zdrava/socialnovarstveni-programi-podpore-in-pomoci

II. del: Intervencija in sodni postopki [zempljevid]

A. Prijavni mehanizmi in telefonske linije za pomoč

- Takojšnja mobilizacija prek telefonskih linij za pomoč in mehanizmov za prijavo.

Ključni deležniki	Policija – številka za klic v sili 113
Vključeni strokovnjaki	Policisti, specializirani policisti za mladoletniško kriminaliteto in nasilje v družini
Pristojnosti	Delujejo kot prvi posredovalci ob prijavah zlorabe otrok in zagotavljajo takojšnjo fizično varnost otroka. Sprejemajo ustne in pisne prijave, v sodelovanju z državnim tožilstvom začnejo predkazenski postopek ter od trenutka razkritja zagotavljajo varno okolje za žrtve.
Sektor	Varnost državljanov
Pravni okvir	- Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) - Zakon o kazenskem postopku (ZKP) - Kazenski zakonik (KZ-1)
Povezava	https://www.policija.si/

Ključni deležniki	Centri za socialno delo (CSD) – prijavni mehanizmi
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, psihologi
Pristojnosti	Prejemajo prijave strokovnjakov in širše javnosti o sumu zlorabe ali zanemarjanja otrok. Izvajajo začetne ocene in usklajujejo nadaljnje zaščitne ukrepe s policijo, pravosodnimi organi in zdravstvenimi službami.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	- Družinski zakonik (DZ) - Zakon o socialnem varstvu (ZSV) - Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND)
Povezava	https://www.scsd.si/

Ključni deležniki	TOM telefon (številka 116 111)
Vključeni strokovnjaki	Usposobljeni svetovalci, psihologi
Pristojnosti	Zagotavljajo zaupno telefonsko linijo za pomoč otrokom in mladostnikom, ki doživljajo zlorabo, nasilje ali druge stiske. Nudijo čustveno podporo, informacije, usmeritve glede prijave ter napotitev na ustrezne službe.
Sektor	Socialno varstvo / duševno zdravje
Pravni okvir	Družinski zakonik (7. člen) – glej zgornji opis dolžnosti
Povezava	https://www.tomtelefon.si/

Ključni deležniki	SOS telefonska linija za pomoč žrtvam nasilja (080 11 55)
Vključeni strokovnjaki	Usposobljeni svetovalci, socialni delavci
Pristojnosti	24-urna telefonska linija za pomoč, ki nudi podporo in usmerjanje žrtvam nasilja v družini, vključno z otroki. Omogoča napotitve v varne hiše, pravno pomoč in socialne storitve.
Sektor	Socialno varstvo / duševno zdravje
Pravni okvir	Zakon o preprečevanju nasilja v družini (6. člen) – glej zgornji opis dolžnosti
Povezava	https://drustvo-sos.si/sl_si/

B. Preiskava primera in predkazenski postopek

- Preiskava primera in zbiranje dokazov s strani specializiranih policijskih služb.
- Začetek predkazenskega postopka in usklajevanje preiskav.
- Imenovanje skrbnika za neodvisno zastopanje otroka.

Ključni deležniki	Policija – specializirani oddelki za mladoletniško kriminaliteto in nasilje v družini
Vključeni strokovnjaki	Specializirani policijski preiskovalci, kriminalisti
Pristojnosti	Preiskujejo domnevna kazniva dejanja zoper otroke, zbirajo dokaze, zaslišujejo priče (z uporabo otrokom prilagojenih postopkov) ter sodelujejo z državnimi tožilci, sodišči in socialnimi službami skozi celoten potek preiskave. Zagotavljajo ustrezno dokumentiranje zaznanih znakov zlorabe in takojšnje obveščanje pristojnih organov.
Sektor	Varnost državljanov / pravosodje
Pravni okvir	• Zakon o kazenskem postopku (ZKP) • Kazenski zakonik (KZ-1) • Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol)
Povezava	https://www.policija.si/

Ključni deležniki	Okrožna državna tožilstva
Vključeni strokovnjaki	Državni tožilci, pravni strokovnjaki
Pristojnosti	Prejemajo policijske ovadbe in sprožijo kazenske postopke. Usmerjajo predkazenski postopek, odredijo in predlagajo zaščitne ukrepe ter zagotavljajo varstvo pravic otrok v celotnem sodnem postopku. Kadar so starši osumljeni, predlagajo imenovanje skrbnika ali drugo odraslo osebo, ki spremlja otroka v postopku.
Sektor	Pravosodje
Pravni okvir	• Zakon o kazenskem postopku (ZKP) • Kazenski zakonik (KZ-1)
Povezava	https://www.dt-rs.si/

Ključni deležniki	Okrožna sodišča
Vključeni strokovnjaki	Sodniki (vključno s specializiranimi sodniki za mladoletnike), sodni izvedenci
Pristojnosti	Vodijo kazenske postopke zoper obdolžence kaznivih dejanj in odredajo zaščitne ukrepe za otroke žrtve. Zagotavljajo otrokom prijazne sodne postopke z namenom zmanjšanja sekundarne viktimizacije. Namesto pričanja otrok na sodišču kot dokaz uporabljajo posnetke forenzičnih intervjujev.
Sektor	Pravosodje
Pravni okvir	• Zakon o kazenskem postopku (ZKP) • Družinski zakonik (DZ)
Povezava	https://www.sodisce.si/

Ključni deležniki	Centri za socialno delo (CSD) – vloga skrbnika
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, pravni strokovnjaki
Pristojnosti	Delujejo kot skrbniki ali imenujejo skrbnike za otroke žrtve v sodnih postopkih, kadar so starši ali primarni skrbniki osumljeni. Zagotavljajo, da so otrokove koristi neodvisno zastopane v vseh fazah postopka.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita / pravosodje
Pravni okvir	• Družinski zakonik (DZ) • Zakon o kazenskem postopku (ZKP)
Povezava	https://www.scsd.si/

C. Forenzični intervju in medicinsko izvedenstvo

- Izvedba enkratnega forenzičnega intervjuja v otroku prijaznem okolju (otroški psihiatri, specializirani psihologi).
- Zvočno-slikovno snemanje intervjuja z namenom, da se otrok izogne prisotnosti na sodišču in ponavljanju postopka.
- Specializiran telesni pregled za dokazovanje zlorabe ob spoštovanju otrokovega dostojanstva.

Ključni deležniki	Hiša za otroke (Barnahus)
Vključeni strokovnjaki	otroški psihologi, psihiatri, izvedenci, socialni delavci, specializirani policisti, državni tožilci, pravni zastopniki žrtev
Pristojnosti	Zagotavljajo otroku prijazno multidisciplinarno okolje, v katerem usposobljeni strokovnjaki izvedejo forenzični intervju enkrat, da se prepreči ponavljajoče zasliševanje in sekundarna viktimizacija. Intervjuji se zvočno-slikovno snemajo in uporabljajo kot dokaz na sodišču. V tem okviru se izvajajo tudi izvedenski telesni pregledi. Vse relevantne storitve (forenzične, pravne, socialne, terapevtske) so usklajene na enem mestu v skladu z modelom Barnahus.
Sektor	Pravosodje / zdravstvo / socialno varstvo
Pravni okvir	• Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO) • Zakon o kazenskem postopku (ZKP)
Povezava	https://www.hisazaotroke.si/

III. del: Rehabilitacija [zempljevid]

A. Službe za duševno zdravje

- Dolgoročna terapevtska podpora otroku in (kadar je mogoče) družini za obravnavo travme.
- Psihosocialne intervencije za podporo vključevanju v šolsko in družbeno okolje.

Ključni deležniki	Centri za duševno zdravje otrok in mladostnikov
Vključeni strokovnjaki	Otroški in mladostniški psihiatri, psihologi, psihoterapevti, socialni delavci
Pristojnosti	Zagotavljajo dolgoročno terapevtsko podporo otrokom žrtvam za obravnavo travme in posttravmatske stresne motnje (PTSM). Izvajajo psihosocialne intervencije za podporo ponovni vključitvi v šolsko in družbeno okolje
Sektor	Duševno zdravje / zdravstvo
Pravni okvir	• Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr) • Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) • Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO)
Povezava	https://www.scoms-lj.si/si/about-us.html

Ključni deležniki	Hiša za otroke (Barnahus) – terapevtske storitve
Vključeni strokovnjaki	Otroški psihiatri, psihologi, psihoterapevti
Pristojnosti	Poleg svoje vloge v fazi intervencije Hiša za otroke nudi tudi terapevtsko podporo otrokom žrtvam po zaključku kazenskega postopka, s poudarkom na obravnavi travme in podpori psihološkemu okrevanju.
Sektor	Duševno zdravje / pravosodje
Pravni okvir	• Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO)
Povezava	https://www.hisazaotroke.si

Ključni deležniki	Nevladne organizacije, ki zagotavljajo podporo na področju duševnega zdravja in svetovanja (npr. svetovalni centri, OZARA, Altra)
Vključeni strokovnjaki	Psihologi, psihoterapevti, socialni delavci, svetovalci
Pristojnosti	Zagotavljajo dopolnilno terapevtsko podporo, krizno svetovanje ter skupnostne storitve na področju duševnega zdravja za otroke žrtve in njihove družine. Usklajujejo se z javnimi službami, da zagotovijo kontinuiteto obravnave.
Sektor	Duševno zdravje / socialno varstvo
Pravni okvir	Zakon o socialnem varstvu (ZSV)
Povezava	(Ozara) http://www.ozara.org/ (Altra) https://altra.si/

B. Socialnovarstvena podpora

- Po potrebi: umik iz nevarnega okolja, zagotavljanje nastanitve v ustanovah za varstvo mladoletnikov ali namestitev v rejniško družino.

Ključni deležniki	Centri za socialno delo (CSD) – namestitev in usklajevanje rejništva
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, psihologi, pravni strokovnjaki
Pristojnosti	Kadar je odstranitev iz družine nujna, center za socialno delo (CSD) uredi nujno namestitev, usklajuje rejništvo ali omogoči namestitev otroka v institucionalno varstvo. Neprekinjeno spremlja dobrobit otroka ter pripravlja pogoje za varno ponovno vključitev v družinsko okolje ali za dolgoročne alternativne oblike varstva.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	- Družinski zakonik (DZ) - Zakon o socialnem varstvu (ZSV) - Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD)
Povezava	https://www.scsd.si/

Ključni deležniki	Sistem rejništva, strokovni centri za vzgojo in izobraževanje in stanovanjske skupine
Vključeni strokovnjaki	Rejniki, vzgojitelji, socialni oskrbovalci, psihologi
Pristojnosti	Zagotavljajo nastanitev in oskrbo za otroke, ki so bili umaknjeni iz nevarnega okolja. Stanovanjske skupine za mladoletnike in rejniške družine zagotavljajo stabilno življenjsko okolje, čustveno podporo in kontinuiteto izobraževanja, medtem ko se ocenjuje otrokova dolgoročna situacija.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	- Družinski zakonik (DZ) - Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD)
Povezava	(sistem rejništva) https://www.gov.si teme/rejnistvo/ (strokovni centri) https://www.gov.si teme/strokovni-centri-za-otroke-in-mladostnike-s-posebnimi-potrebami/

Ključni deležniki	Svetovalnice
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, psihologi, pravni strokovnjaki, svetovalci različnih profilov
Pristojnosti	Zagotavljajo interdisciplinarno podporo otrokom žrtvam in njihovim družin-skim članom, vključno s pravnim svetovanjem, psihosocialno podporo ter pomočjo pri uveljavljanju socialnih pravic in dostopu do storitev. Mreža sve-tovalnih centrov z različnimi profili strokovnjakov zagotavlja celostno in pri-lagojeno podporo.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	Zakon o socialnem varstvu (ZSV)
Povezava	(seznam svetovalnic in drugih podobnih organizacij) https://www.gov.si teme/pomoc-v-primeru-nasilja/

C. Specializirana podpora

- Za primere, ki zahtevajo podporo za specifične skupine, kot so begunci, LGBTIQ+ mladostniki itd.

Ključni deležniki	Nevladne organizacije in specializirani programi za ranljive skupine (npr. Mozaik, Ključ, Legebitra, Amnesty International Slovenije, UNICEF Slovenija))
Vključeni strokovnjaki	Psihologi, socialni delavci, kulturni mediatorji, pravni strokovnjaki, strokovnjaki iz nevladnih organizacij, tolmači
Pristojnosti	Zagotavljajo ciljno usmerjeno podporo za mladoletnike brez spremstva, begunce, LGBTIQ+ mladino, romske otroke in druge ranljive skupine. Storitve vključujejo specializirano, na travmo osredotočeno terapijo, kulturno mediacijo, pravno pomoč in podporo pri skrbništvu ter dopolnjujejo javne storitve s skupnostnimi pristopi, prilagojenimi specifičnim potrebam ranljivih skupin.
Sektor	Socialno varstvo / duševno zdravje / integracijske storitve
Pravni okvir	• Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) • Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD)
Povezava	(državni portal s splošnimi informacijami) https://www.gov.si teme/pomoc-v-primeru-nasilja/ (Mozaik – romski otroci) https://drustvomozaik.si/projekti/z-roko-v-roki/ (Ključ – trgovina z ljudmi) https://drustvo-kljuc.si/sl/domov/ (Legebitra – LGBTIQ+ mladostniki) https://legebitra.si/ (Amnesty International Slovenija) https://www.amnesty.si/ (UNICEF Slovenija) https://unicef.si/

Ključni deležniki	Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM)
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, pravni strokovnjaki, kulturni mediatorji, tolmači
Pristojnosti	Odgovorni so za oskrbo, nastanitev in socialno integracijo prosilcev za mednarodno zaščito in migrantov, vključno z mladoletniki brez spremstva. Usklajujejo specializirane ukrepe za zaščito otrok v migracijskih okoliščinah ter zagotavljajo njihov dostop do ustreznih storitev.
Sektor	Migracije / socialno varstvo
Pravni okvir	• Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) • Zakon o tujcih (ZTuj-2)
Povezava	https://www.gov.si/drzavni-organi/vladne-sluzbe/urad-vlade-rs-za-oskrbo-in-integracijo-migrantov/

Č. Spremljanje

- Ponovna ocena otrokovih potreb s strani pristojnih socialnih in služb za duševno zdravje med postopkom in po njegovem zaključku.

Ključni deležniki	Centri za socialno delo (CSD) – dolgoročno spremljanje
Vključeni strokovnjaki	Socialni delavci, psihologi, družinski svetovalci
Pristojnosti	Redno ponovno ocenjujejo otrokove potrebe po zaključku postopkov. Izvajajo obiske na domu, spremljajo stabilnost družinskega okolja ter se usklajujejo s šolami in zdravstvenimi službami, da zagotovijo otrokovo varnost in okrevanje. Na podlagi spreminjajočih se potreb prilagajajo načrte podpore, da preprečijo ponovno viktimizacijo.
Sektor	Socialno varstvo / socialna zaščita
Pravni okvir	• Družinski zakonik (DZ) • Zakon o socialnem varstvu (ZSV)
Povezava	https://www.scsd.si/

Ključni deležniki	Službe za duševno zdravje, nevladne organizacije in Hiša za otroke
Vključeni strokovnjaki	Otroški psihiatri, psihologi, svetovalci, socialni delavci
Pristojnosti	Zagotavljajo nadaljnjo terapevtsko podporo in skupnostno spremljanje za nadzor otrokovega psihičnega okrevanja. Usklajujejo se s centri za socialno delo (CSD), Hišo za otroke, svetovalnimi centri in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, da zagotovijo celosten pristop k dolgoročni dobrobiti otroka.
Sektor	Duševno zdravje / socialno varstvo
Pravni okvir	• Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr) • Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) • Zakon o socialnem varstvu (ZSV) • Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (ZZOKPOHO)
Povezava	Regionalni centri za duševno zdravje https://www.zadusevnozdravje.si/kam-po-pomoc/centri-za-dusevno-zdravje/otroci-in-mladostniki/ (primer za Ljubljano) Regionalni svetovalni centri https://www.scoms-lj.si/ (primer za Ljubljano) Hiša za otroke https://www.hisa-za-otroke.si/

Študija primera

Grčija

14-letnik vstopi v pekarno, vidno vznemirjen. Deluje izgubljeno in prestrašeno in ko ga ena od zaposlenih vpraša, pove, da ga oče pretepa in da je pobegnil od doma, da bi se zaščitil. Prodajalka pokliče **številko policije za klic v sili** in na kraj pa prispeta dva policista z **lokalne policijske postaje**.

Najstnika pospremijo na lokalno policijsko postajo, kjer **pristojni policist v vlogi preiskovalca v predkazenskem postopku** nujno izvede vse potrebne ukrepe za preverjanje prijavljenega dogodka. Ker mlado-stnik kot storilca navede očeta, se dva policista odpravita na dom družine, kjer očeta najdeta in ga aretirata po postopku za osumljence, zalotene pri kaznivem dejanju (in flagrante), z namenom, da ga brez odlašanja privedeta na tožilstvo.

Medtem najstnika dva uniformirana policista pospremita v policijsko vozilo z namenom, da ga odpeljeta na najbližjo **enoto za obravnavo nasilja v družini**, kjer naj bi **posebej usposobljen policist ob pomoči otroškega psihologa opravil zaslišanje v skladu s 227. členom Zakona o kazenskem postopku (ZKP)** in nato sestavil ustrezno poročilo.

Med čakanjem na dokumentacijo in še preden vozilo odpelje, najstnik postane vse bolj živčen, začne kričati, izgovarjati nerazumljive besede in poskuša pobegniti.

Policistoma ga uspe ustaviti, pokličeta **številko za nujno medicinsko pomoč** za reševalce in reševalno vozilo ter obvestita **tožilko za mladoletnike**. Ta takoj izda **sodno odredbo za zaščitno namestitve najstnika v dežurni otroški bolnišnici**, odredi **forenzični zdravstveni pregled in nujno preverjanje s strani lokalnih socialnih služb**. Po pregledu pri pediatrih na urgenci je sprejet na pediatrični oddelek z diagnozo paničnega napada in ostane **pod varovanjem dveh policistov**.

Takoj po sprejemu ga pregledajo otroški in mladostniški psihiater ter psiholog. Najstnik kaže omejeno sposobnost izražanja svojih misli in občutkov. Policije se zelo boji, čas, ki ga je preživel na policijski postaji, opisuje kot travmatičen, in zelo ga skrbi možnost, da bi oče zaradi njega končal v zaporu. Kot pove, se je izognil učenju za zelo pomemben razvrstitveni test, oče pa se ga je komaj dotaknil. Mati živi in dela v tujini, zato **pred obravnavo očeta in njegovo izpustitvijo** ni bilo na voljo dodatnih informacij.

Najstnik je jasno izpolnjeval merila za visokofunkcionalni avtizem, diagnozo, ki sta jo oba starša zanikala, čeprav sta bila nanjo večkrat opozorjena, tudi v okviru ocene učnih težav s strani **regijskega Centra za interdisciplinarno ocenjevanje, svetovanje in podporo**.

Mater so pozvali, naj pride in pomaga. **Na vprašanja iz sodne odredbe je odgovorila skupina strokovnjakov: otroški in mladostniški psihiater, psiholog in socialni delavec bolnišnice**. Tam je bil pojasnjen vpliv dogodka na otrokov poseben način razumevanja realnosti.

Staršema je bilo nudeno svetovanje, prav tako so potekale obravnave z najstnikom in celotno družino. **Mladostniška tožilka je po preučitvi bolnišničnega poročila, negativnega izvida forenzičnega zdravstvenega pregleda in pozitivnih ugotovitev socialne preiskave odredila, da se mladostnika vrne staršem. Družino so napotili k otroškemu in mladostniškemu psihiatru v bližini njihovega prebivališča.**

OPOMBA: Čeprav je trenutna usmeritev politike, da se vsi primeri napotijo v Hiše za otroke, to v praksi ni vedno izvedljivo. Zato se številni primeri usmerjajo v enote za obravnavo nasilja v družini v okviru grške policije, ki so široko dostopne v številnih regijah države.

Študija primera

Slovenija

Študija primera: prijava suma zlorabe v šoli

Učiteljica v osnovni šoli opazi, da ima 10-letni otrok pogoste nepojasnjene modrice in se vse bolj umika vase.

1. Učiteljica prijavi zaskrbljenost **šolski svetovalni službi**, ki stopi v stik s **Centrom za socialno delo (CSD)**.
2. Socialni delavci opravijo začetno **oceno družine** in ugotovijo, da obstaja tveganje za nasilje v družini.
3. Primer je prijavljen **policiji**, ki začne predkazenski postopek.
4. Tožilstvo začne kazenski postopek zoper domnevnega storilca. Otrok je napoten v **Hišo za otroke**, kjer usposobljeni psihologi opravijo forenzični intervju, ki se posname za uporabo na sodišču.
5. **Center za socialno delo** uredi začasno namestitev ter zagotovi svetovanje otroku.
6. Otrok prejme **psihološko podporo preko specializiranih svetovalnih in služb za duševno zdravje** ter izobraževalno podporo v okviru šolskega sistema.
7. Po zaključku sodnega postopka socialne službe nadaljujejo otrokovo **dolgoročno spremljanje in podporo**, da zagotovijo njegovo varnost in okrevanje.

Študija primera

Madžarska

Dejansko stanje

Učitelj opazi, da ima 9-letni otrok pogoste modrice in se vse bolj umika vase. Otrok namigne, da »oče postane jezen«.

Kako sistem deluje v praksi:

1. Odkrivanje

Učitelj posumi na **fizično zlorabo**.

2. Preverjanje neposredne ogroženosti

Otrok ni v takojšnji življenjski nevarnosti → **ni klica na številko za nujno pomoč**.

3. Prijava

Učitelj pošlje uradno prijavo službi za varstvo otrok in družine (lahko tudi najprej pokliče) na podlagi zakonske obveznosti sistema zaznavanja ogroženosti otrok (17. člen Zakona o kazenskem postopku).

4. Evidentiranje

Služba za varstvo otrok zabeleži primer in oceni stopnjo nujnosti.

5. Vzpostavitev stika (v 3 dneh)

Socialni delavec stopi v stik z družino in se dogovori za srečanje.

6. Prvi razgovor

- Pogovor z otrokom (na otroku prijazen način)
- Pogovor s starši
- Ocena stopnje tveganja

7. Izid ocene

- Potrjeni znaki trajajoče fizične zlorabe
- Otrok je ogrožen, vendar ne v takojšnji nevarnosti

8. Uvedba ukrepov

- Začne se vodenje primera
- Možni ukrepi:
 - podpora staršem / nadzor
 - vključitev organov za varstvo otrok
 - po potrebi kasnejša začasna namestitve

9. Spremljanje

- Stalno spremljanje
- Sodelovanje s šolo in po potrebi tudi s policijo, če obstaja sum kaznivega dejanja

MADŽARSKA – po korakih

[1] Sum ali razkritje zlorabe

[2] Takojšnja ocena tveganja

___DA (življenjska/huda ogroženost)

[3A] Nujno ukrepanje

→ Policija / reševalci / drugi organi

→ Otrok je nemudoma zaščiten

___NE (ni neposredne nevarnosti)

[3B] Oddano poročilo

→ Družinske in socialnovarstvene službe
(v največ treh delovnih dneh)

[4] Evidentiranje in dokumentiranje primera

[5] Služba preveri

→ nujnost, popolnost, pristojnost

[6] Stik z otrokom/družino (≤ 3 dnevi)

[7] Ali je bil stik uspešen?

___DA

[8] prvi razgovor + ocena

→ ocena tveganja

→ povratna informacija prijavitelju

→ sledenje primeru

___NE

[9] Nadaljnji poskusu

→ pismo / obisk na domu / sodelovanje

→ če še vedno ni stika:

začne se oblastni postopek

[10] Izid

→ Če je zloraba potrjena ali tveganje še vedno obstoji:
formalni ukrepi zaščite otroka

Študija primera

Bolgarija

»Mila«, 13 let

Mila je 13-letno dekle, ki živi v Sofiji z materjo in materinim partnerjem. V obdobju več mesecev njen razrednik opazi pomembne spremembe v njenem vedenju. Mila, ki je bila prej aktivna in družabna, postane zadržana, tesnobna in pogosto izostaja od pouka. Deluje nenehno utrujena, njen šolski uspeh se poslabša, vse bolj se izogiba stikom s sošolci in učitelji. Med uro športne vzgoje učitelj opazi modrice na njenih rokah in hrbtu. Ko jo povpraša o njih, Mila postane vidno vznemirjena in pove, da je »padla po stopnicah«, vendar noče nadaljevati pogovora.

Korak 1: Zgodnje odkrivanje v šoli

Zaskrbljen zaradi Milinih poškodb in vedenjskih sprememb učitelj obvesti šolskega psihologa in ravnatelja. Po zasebnem pogovoru z Milo psiholog posumi na možno nasilje v družini in čustveno zlorabo. V skladu z Zakonom o varstvu otroka in obveznostmi šole kot prve linije zaščite otrok ravnatelj poda prijavo lokalni Enoti za zaščito otrok pri Direkciji za socialno pomoč ter zaradi možnega neposrednega tveganja za otroka obvesti tudi policijo.

Korak 2: Prijava in aktivacija usklajevalnega mehanizma

Enota za zaščito otrok takoj evidentira prijavo. Skladno s usklajevalnim mehanizmom za primere otrok žrtev nasilja institucija v eni uri obvesti policijo in Državno agencijo za varstvo otrok. Ker Mila pove, da se boji vrnitve domov, se primer obravnava kot nujen in sproži se hitra medinstitucionalna odzivna akcija.

Korak 3: Začetna ocena socialnih služb

Dodeljeni socialni delavec se z Milo sreča v šoli še isti dan. Med pogovorom Mila razkrije, da jo materin partner večkrat fizično napada in ji grozi, naj nikomur ničesar ne pove. Pove tudi, da mati za nasilje ve, vendar zmanjšuje njegov pomen in jo odvrča od govorjenja o njem. Socialni delavec oceni, da se Mila sooča z neposrednim tveganjem za nadaljnje nasilje, in sproži uradni postopek zaščite otroka.

Korak 4: Sestanek multidisciplinarne ekipe

V 24 urah se skliče multidisciplinarna skupina, ki vključuje predstavnike Enote za zaščito otrok, policije, šole, občine, zdravstvenih služb in tožilstva. Skupina pripravi usklajen akcijski načrt, osredotočen na Milino takojšnjo varnost, zdravniški pregled, psihološko podporo in pravno zaščito. Vsaki vključeni instituciji se določijo konkretne naloge, odgovornosti in roki.

Korak 5: Policijska preiskava in tožilski ukrepi

Policija začne nujno preiskavo pod nadzorom tožilstva. Zbirajo izjave šolskega osebja, sosedov in družinskih članov ter medicinsko in drugo dokazno gradivo. Domnevni storilec je zaslišan, tožilec pa začne predkazenski postopek zaradi nasilja v družini nad otrokom. Glede na resnost obtožb in tveganje ponovitve nasilja se zahtevajo zaščitni ukrepi.

Korak 6: Imenovanje posebnega zastopnika za Milo

Med postopkom postane jasno, da Milina mati ni pripravljena aktivno podpirati njenih interesov in še naprej ohranja stik z domnevnim storilcem. Ker to povzroča konflikt interesov med Milo in njenim zakonitim zastopnikom, sodišče imenuje odvetnika kot Milinega posebnega zastopnika. Njegova naloga je neodvisno zastopati Miline pravice in interese skozi celoten postopek.

Korak 7: Zdravniški pregled in dokumentiranje

Milo napotijo na forenzični zdravstveni pregled v bolnišnico. Zdravniki dokumentirajo številne modrice in poškodbe, ki ustrezajo ponavljajočemu se fizičnemu nasilju. Ugotovitve so uradno zabeležene in vključene v preiskovalni spis. Zdravstveno osebje oceni tudi Milino čustveno stanje in priporoči psihološko podporo.

Korak 8: Otroku prijazno zaslišanje in specializirana podpora

Da bi preprečili sekundarno viktimizacijo, je Mila zaslišana v posebej prilagojenem prostoru (t. i. modri sobi) ob podpori psihologa. Zaslišanje poteka v otroku prijaznem okolju in je zvočno-slikovno posneto, da se izogne večkratnemu ponavljanju izjave. Mila je napotena tudi v specializiran program »Zona ZaKрила«, kjer prejema psihološko, socialno in pravno podporo na enem mestu.

Korak 9: Zaščitni ukrepi in začasna namestitvev

Ker mati ne more zagotoviti Miline varnosti, enota za zaščito otrok predlaga začasno namestitev izven družine. Sodišče odobri namestitev pri materini sestri, medtem ko kazenski postopek in ocena tveganja še traja. Socialni delavci redno spremljajo Milo, njeno šolsko okolje in rejniško namestitev.

Korak 10: Rehabilitacija in reintegracija

V naslednjih mesecih Mila obiskuje redne terapevtske obravnave za obravnavo travme. S podporo psihologov, učiteljev in socialnih delavcev postopoma ponovno pridobi samozavest in se vrne k običajnemu šolskemu življenju. Tudi mati se vključi v svetovanje in programe starševske podpore.

Korak 11: Spremljanje in dolgoročna podpora

Šest mesecev kasneje multidisciplinarna skupina ponovno oceni Milin položaj. Njeno čustveno stanje in šolski uspeh sta se občutno izboljšala, sama pa poroča, da se v novem okolju počuti varno. Socialne službe še naprej izvajajo periodično spremljanje in sodelujejo s šolo, zdravstvenimi službami in Milinim posebnim zastopnikom, da zagotovijo njeno dolgoročno zaščito, okrevanje in socialno reintegracijo.

Obstoječi protokoli

Grčija

1) Uredba ministra 7320/ GG B 2238/10.6.2019 – Pravilnik o delovanju samostojnih enot za zaščito otrok žrtev »Hiša za otroke« – strukturirani protokol za zaslišanje mladoletnih žrtev kot prič

2) **Protokoli in smernice Inštituta za zdravje otrok (Oddelek za duševno zdravje in socialno varstvo), uporabljeni oziroma po potrebi neuradno upoštevani v različnih otroških in mladostniških psihiatričnih okoljih (klinike, skupnostni centri):**

- Protokol za preučevanje, diagnosticiranje in obravnavo zlorabe in zanemarjanja otrok,
- Vodnik za protokol preučevanja, diagnosticiranja in obravnave zlorabe in zanemarjanja otrok,
- Pregled zakonodaje o zlorabi in zanemarjanju otrok v Grčiji,
- Letak z navodili postopanja KORAK ZA KORAKOM za strokovnjake pri obravnavi primerov zlorabe in zanemarjanja otrok, dostopno na: <https://ich-mhsw.gr/?p=700> [dostopano 21. septembra 2024].

3) **Protokoli in smernice organizacije ELIZA:**

- Protokol smernic za obravnavo primerov zlorabe mladoletnikov za policiste,
- Protokol za prepoznavanje in obravnavo otrok s sumom na fizično zlorabo za zdravstvene delavce,
- Tridelni vodnik za obravnavo primerov suma spolne zlorabe otrok za zdravstvene delavce (za tisk),
- Tridelni vodnik za obravnavo primerov suma spolne zlorabe otrok za zdravstvene delavce (za digitalno uporabo),
- Informativni plakat za zdravstvene delavce, dostopno na: <https://eliza.org.gr/protokolla-odigoi/> [dostopano 21. septembra 2024].

Obstoječi protokoli

Slovenija

- **Skupni protokoli:**

Trenutno v Sloveniji ni enotnih protokolov ali smernic.

- **Izmenjava informacij:**

- Vzpostavitev digitalnih spisov, dostopnih vsem pristojnim organom, da se prepreči ponavljajoče zasliševanje otroka.
- V nekaterih primerih se je uveljavila neformalna praksa, da socialni delavci centra za socialno delo sodelujejo pri policijskem zaslišanju otroka, da bi se izognili ponavljanju zasliševanja s strani različnih služb.
- Hiša za otroke omogoča usklajeno zbiranje informacij prek posnetih forenzičnih intervjujev, ki se uporabljajo v različnih postopkih, saj se lahko avdiovizualni posnetki zaslišanja otroka uporabijo v kazenskih in drugih sodnih postopkih, pa tudi za zagotavljanje krizne podpore in psihosocialne pomoči. Poleg tega se lahko podatki, zbrani v Hiši za otroke v okviru krizne podpore in psihosocialne pomoči, z dovoljenjem otroka ali njegovega zakonitega zastopnika delijo z izvajalci zdravstvenih storitev ali za nadaljnjo obravnavo.

- **Multidisciplinarni timi:**

- Redna srečanja strokovnjakov z različnih področij (pravosodje, zdravstvo, socialno varstvo) za vsak posamezen primer, z namenom zagotavljanja medsektorskega sodelovanja in kontinuitete obravnave (usmerjene skupine psihosocialne podpore).
- Multidisciplinarni tim se oblikuje pred izvedbo forenzičnega intervjuja z otrokom v Hiši za otroke. V tim so običajno vključeni: (preiskovalni) sodnik, državni tožilec, pooblaščenec, ki zastopa otroka žrtev, socialni delavec centra za socialno delo, psiholog in strokovnjak s področja vzgoje in izobraževanja iz Hiše za otroke.

Obstoječi protokoli

Madžarska

Strokovni regulativni dokumenti za službe za družinsko in otroško varstvo:

- <https://szocialisportal.hu/csalad-es-gyermekjoleti-szolgaltatasok-szakmai-szabalyzo-dokumentumai/>

Smernice Ministrstva za človeške vire (EMMI) za zdravstvene delavce (Uradni list za zdravstvo 2020/14):

- <https://jogkodex.hu/doc/7665440>

Metodologija na institucionalni, upravljavski in sektorski ravni za preiskovanje in obravnavo primerov zlorabe otrok in mladostnikov v specializiranih ustanovah za varstvo otrok, rejniških mrežah in vzgojnih zavodih:

- <https://tamogatoweb.hu/gyermekbantalmazas-elleni-modszertan/>

Pravilnik št. 9/2022 (28. september) Generalnega direktorata za socialno in otroško varstvo o ukrepih ob izrednih dogodkih in primerih zlorabe otrok v socialnovarstvenih ustanovah ter o postopku poročanja:

- https://szgyf.gov.hu/wp-content/uploads/2024/05/9_2022_IX28_szabalyzat-a-szoc-es-gyv-int-bekovetkezo-rendkivuli-esemenyek-es-bantalmazasi-esetek.pdf

Obstoječi protokoli

Bolgarija

Koordinacijski mehanizem za sodelovanje v primerih otrok, ki so žrtve nasilja ali so ogroženi, vzpostavlja hiter, multidisciplinaren odzivni sistem, ki vključuje organe za varstvo otrok, policijo, zdravstvene izvajalce, šole, tožilstvo, sodišča, občine in izvajalce socialnih storitev. Vsaka institucija, ki prejme prijavo nasilja, mora v eni uri obvestiti druge pristojne organe. Dodeljeni socialni delavec iz lokalne enote za zaščito otrok mora primer oceniti v 24 urah in v primeru ugotovljenega tveganja sklicati multidisciplinarni tim, ki pripravi usklajen akcijski načrt z jasno določenimi odgovornostmi in roki. Mehanizem poudarja sodelovanje, izmenjavo informacij in otrokocentričen pristop z namenom varovanja največje koristi otroka ter zagotavljanja dolgoročne zaščite in okrevanja.

Postopek vključuje tudi specializiran okvir kriznega ukrepanja za izredne dogodke, kot so hujše oblike nasilja, naravne nesreče, teroristični napadi ali nesreče, v katere so vključeni otroci. V takšnih primerih se aktivirajo krizne intervencijske ekipe, sestavljene iz policistov, sodnikov, tožilcev, zdravnikov, socialnih delavcev, pedagogov in izvajalcev krizne namestitve, ki zagotavljajo takojšnjo psihološko, socialno in fizično zaščito. Mehanizem določa posebne obveznosti za posamezne institucije, vključno z nujnimi zdravstvenimi pregledi, policijsko zaščito, psihološko podporo in usklajenim vodenjem primera. Poleg tega opredeljuje ključne pojme, kot so fizično, psihološko in spolno nasilje, zanemarjanje, nasilje v družini ter »otrok v tveganju«, s čimer zagotavlja skupen pravni in operativni okvir za institucionalno ukrepanje.

Vir: <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Procedure%20for%20collaboration%20when%20there%20is%20a%20child%20at%20risk%20-%20bg.pdf>

Metodološke smernice Državne agencije za varstvo otrok:

- Smernice za uporabo in delovanje posebej urejenih prostorov »modre sobe« za zasliševanje otrok: <https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-polzvanie-i-rabota-v-specialno-obosobeni-pomeshteniq-sini-stai-za-izslushvane-na-deca-i-provezhdane-na-razpiti-17588>
- Protokol za vodenje primerov ogroženih otrok: <https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-upravlennie-na-sluchaj-za-dete-v-risk-22746>
- Postopki za obravnavo primerov zaščite ogroženih otrok na oddelku za zaščito otrok: <https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-upravlennie-na-sluchaj-za-zakrila-na-dete-v-risk-ot-otdel-zakrila-na-deteto-15331>
- Metodologija za spremljanje spoštovanja otrokovih pravic

**Sofinancira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije – Generalnega direktorata za pravosodje in potrošnike (organ, ki dodeljuje sredstva). Za njih ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti Evropska komisija.

**INSTITUTE OF
CRIMINOLOGY**
at the Faculty of law Ljubljana